

Rokamo-Nälkämän TOYK, Kemijärvi

**Osallistumis- ja
arviointiselostuksen
vastineet**

1 (5)

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

25.8.2025

Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

OAS nähtävillä lausuntoja ja mielipiteitä varten 10.4 – 10.5.2024.

Sisällysluettelo

L01	Fingrid Oyj, 23.4.2024.....	2
L02	Sallan Paliskunta, 15.5.2024	2
M01	Kaksi yksityishenkilöä, 9.5.2024	5

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

25.8.2025

Lausunnot

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
L01 Fingrid Oyj, 23.4.2024	Kiitämme yhteydenotosta. Annamme yhden lausunnon samanaikaisesti nähtävillä oleviin asiakirjoihin (YVA-menettely ja osayleiskaava). Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan. Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liitynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti. Fingridillä ei ole muuta lausuttavaa tässä vaiheessa. Lausumme mielellämme jatkossa hankkeen eri vaiheista, tietojen ja ratkaisun tarkentuessa. Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei oteta kantaa sähkötekniisiin asioihin. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta. Fingridin yhteyshenkilönä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.	Merkitään tiedoksi.
L02 Sallan Paliskunta, 15.5.2024	Suomen Voima Oy suunnittelee tuulivoiman rakentamista Rokamo- Nälkämä alueelle. Hankealue sijoittuu Hirvasniemen paliskunnan alueelle mutta lähelle Sallan paliskunnan rajaa. Hankkeella on vaikutuksia Sallan paliskuntaan. Käynnissä on YVA-menettely, jossa tarkastellaan hankkeen toteutusta enintään 8 voimalalla. Voimaloiden lisäksi alueelle rakennettaisiin tarvittavat yhdystiet, huoltotiet, sähköasema ja sähkönsiirtoreitit.	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

25.8.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Poronhoitovuonna 2023–2024 Sallan paliskunnan suurin sallittu eloporomäärä oli 5300 ja poronomistajia oli 178. Paliskunnan alueella on myös muita tuulivoimahankkeita, näistä aiheutuvat yhteisvaikutukset tulee ottaa huomioon myös yksittäisten hankkeiden kaavoituksessa. Rokamo-Nälkämä alueen vieressä sijaitsee Nuolivaaran tuulivoimala-alue, jossa on toiminnassa yhteensä 17 tuulivoimalaa Sallan ja Hirvasniemen paliskuntien alueella. Nuolivaaran hanke on vaikuttanut porojen laiduntamiseen ja poronhoitotöiden toteuttamiseen hankealueen ympäristössä. Poronhoitoon kohdistuvia vaikutuksia selvitetään Rokamo-Nälkämä YVA-menettelyssä, jossa laaditaan erillinen porotalousselvitys. Näitä tietoja on määrä hyödyntää kaavoituksessa. Tuulipuistohankkeen vaikutuksia Sallan paliskunnassa Tuulivoimalahanke sijoittuu Hirvasniemen paliskunnan alueelle mutta aivan Sallan paliskunnan rajalle. Alueet porot käsitellään yhteisesti ja alueen lähellä sijaitsee paliskuntien yhteinen Satjanan erotusaita. Sallan paliskunnan porojen keväinen kulkureitti Vuotoksen alueen vasenta- ja kesälaidunalueille kulkee näiden alueiden kautta. Nämä Vuotoksen kesäalueet ovat molemmille paliskunnille tärkeitä, alueen vasat ovat tutkitusti hyväkuntoisia ja kookkaita. Syksyllä porot palaavat alueen kautta takaisin Sallan paliskunnan puolelle. On vaikea täysin varmasti ennakoida tuulivoimala-alueen vaikutuksia porojen käyttöön. Tuulivoimalat voivat ohjata Hirvasniemen paliskunnan poroja Sallan paliskunnan alueelle tai päinvastoin. Porojen hakeminen naapuripaliskunnan alueelta lisää poronomistajien työtä ja kustannuksia. Toteutuessaan hanke veisi suoraa laidunala. Tähän lisäksi sähkölinjojen viemät ja pirstomat laidunalat. Tuulivoimaloiden rakentaminen ja toiminta tulee häiritsemään poroja ja ne siirtyvät todennäköisesti muualle aiheuttaen siten laidunnuspainetta ja laidunten kulumista muissa paliskunnan osissa. On myös vaara, että luontainen kulkureitti Vuotoksen alueelle häiriintyy ja menettää merkityksensä. Poronhoidon huomioiminen kaavoituksessa Alueella on kuulutettu voimaan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava. Aluetta koskee suunnittelumääräys: ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet.—”. Maakuntakaavassa alue on merkitty tuulivoimapotentiaaliseksi alueeksi, tv-1, jonka määräyksen mukaan ”Alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset”. Poronhoitolaki turvaa poronhoidon asemaa ja alueidenkäytöllisiä edellytyksiä. Se takaa poroille pysyvän ja	Yhteisvaikutukset arvioidaan YVA-selostuksessa ja kaavaselostuksessa. Erotusaitojen sijainti ja laidunalamenetykset otetaan huomioon YVA- ja kaavaselostuksissa poronhoitoa koskevien vaikutusten arvioinnissa. Kaavakartalla esitetään poronhoitoa koskeva yleinen kaavamääräys.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

25.8.2025

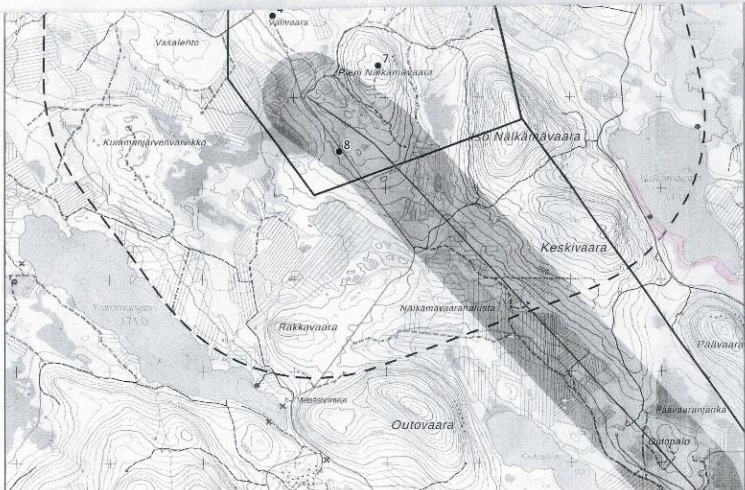
Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	vapaan laidunnusoikeuden maanomistussuhteeseen katsomatta (PHL 3 §). Poronhoidon kannattavuus perustuu juuri vapaaseen laidunnusoikeuteen, poronhoito-oikeuteen. Paliskunnan osakkaat ovat alueella oikeudenhaltijoita, eikä heille saa aiheutua kaavan toteuttamisesta kohtuutonta haittaa (maankäyttö- ja rakennuslaki 39 §). Kaavan vaikutukset poronhoitoon Poronhoitoon kohdistuvista vaikutuksista laaditaan erillisselvitys YVA-menettelyssä. Näitä tietoja on määrä hyödyntää kaavoituksessa. Selvityksessä tulee arvioida ja ottaa huomioon myös yhteisvaikutukset Nuolivaaran toiminnassa olevan tuulivoimatuotannon sekä muiden Sallan paliskunnan alueelle sijoittuvien tuulivoimahankkeiden kanssa. Tuulivoimalahankkeen vaikutukset paliskunnan poronhoidon kannalta eivät koostu pelkästään suorasta laidunalan menetyksestä, vaan todennäköisesti vielä merkittävämpi vaikutus tulee, jos porojen vakiintunut kulkureitti muuttuu pysyvästi ja tällä hetkellä rauhallinen alue häiriintyy. Miten porot tulevat jatkossa kulkemaan, ja sopeutuvatko ne voimaloista aiheutuvaan häiriöön, jää nähtäväksi jos hanke etenee. Rokamo- Nälkämän YVA-ohjelman mukaan vaikutukset poronhoidon kannalta tullaan selvittämään varsin monipuolisesti. YVA-menettelyä varten on pidetty tapaaminen, johon on kutsuttu asianosaiset paliskunnat, sekä Paliskuntain yhdistyksen edustaja. Tämä on hyvä tapa varmistaa poronhoitolain velvoitteet ja YVA-lain osallistumiselle ja tiedonsaannille asetetut tavoitteet. Tuulipuistojen vaikutuksista poroihin ja poronhoitoon ei ole vielä täysin kattavaa tietoa olemassa ja toiminta voi aiheuttaa vaikutuksia, joita ei osata ennakoida. Nämäkin vaikutukset tulee niiden ilmetessä pyrkiä lieventämään ja tarvittaessa korvata. Näitä varten olisi tärkeää varmistaa yhtiön ja paliskuntien välinen yhteydenpito YVA-menettelyn päätyttyäkin esimerkiksi perustamalla vuosittain tai tarpeen mukaan kokoontuva vaikutusten seurantaryhmä, joka käsittelee toteutuneita vaikutuksia. Poronhoitolain 53 §:n neuvottelut on suunniteltu pidettäväksi myöhemmin. Neuvottelujen ajankohta olisi hyvä järjestää siten, että tilaisuudessa tuodaan myös olennaista tietoa kaavoitusprosessiin. Neuvotteluissa tulisi lisäksi olla aito mahdollisuus keskustella hankkeen toteutuksesta sekä tähän liittyvistä haittojen lieventämis- ja korvaustoiminpiteistä. Neuvotteluiden ajankohtaa mietittäessä on syytä ottaa huomioon paliskuntien poronhoitotyöhön liittyvät kiireisimmät ajat (esimerkiksi syksyn erotukset ja kesän vasa-merkintä). Kaavan vaikutukset poronhoitoon tulee selvittää. Kaavalla tulisi myös pyrkiä turvaamaan poronhoidon toimintaedellytykset. Tätä voi edesauttaa esimerkiksi kaavamääräyksellä, joka velvoittaa yhtiön turvaamaan poronhoidon toimintaedellytyksiä, sekä yhteistyöhön	Kaavaproessin aikana hankkeesta vastaava järjestää vuorovaikutustilaisuuksia paliskuntien kanssa. Kaavaproessin aikana pidetään PHL 53 § kaltainen neuvottelu.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

25.8.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	paliskunnan kanssa. Aiheutuvat laidunalan menetykset sekä muiden haittojen korvaaminen tulee myös varmistaa.	

Mielipiteet

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Kommentit
M01 Kaksi yksityishenkilöä, 9.5.2024	Viitaten Rokamo-Nälkämä tuulivoima hankkeeseen LAPELY/5088/2023 ,vaadimme korvausta tuulimyllyjen rakentamisesta johtuviin haittoihin. Keskivaarassa metsäpalsta Lisä-Peltola 121.Pinta-ala 129 ha, josta varoalueella sijaitsee n.50 ha. Varoalueella sijaitsee mökki ja saunarakennus Nälkämäjärven rannalla. Rantaviivaa 2 km, jossa on rakennusoikeutta jäljellä 9:lle rantatontille. On otettava huomioon, että tuulimyllyjen koot ovat suurempia, samoin niiden haitat.. Meidän mökkimaisemassa haitat ovat huomattavat; kuuluvat ja näkyvät ja vaikuttavat elämiseen tulevissakin sukupolvissa. Liitteenä kartta jossa näkyy järvenranta. Liite: 	Tuulivoimaloiden melu ja maisema-vaikutukset sekä muut vaikutukset arvioidaan hankkeen YVA- ja kaavaselostuksissa. Tuulivoimaloiden aiheuttama äänitaso Nälkämäjärven kohdalla on alle 35 desibeliä, mikä on selvästi alle melutaso-ohjearvon 40 desibeliä. Tuulivoimalat eivät rajoita rakentamista Nälkämäjärven rannoille.